

MERIKARVIAN TARKASTUSLAUTAKUNNAN VUODEN 2023 ARVIOINTIKERTOMUS

SISÄLLYSLUETTELO:

1.	LAUTAKUNNAN TOIMINTA	2
1.1.	Kokoonpano	2
1.2.	Tehtävät, toiminnan tarkoitus sekä tavoitteet	2
1.3.	Yhteys tilintarkastajaan	2
1.4.	Toimintamuodot	3
2.	TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISEN SEKÄ TOIMINNAN TULOKSELLISUUDEN JA TARKOITUKSEN MUKAISUUDEN ARVIOINTI	4
2.1.	Kunnanhallitus	4
2.2.	Sivistyslautakunta	4
2.3.	Tekninen lautakunta	6
2.4.	Koko kuntaa koskevat taloudelliset tavoitteet	6
3.	KUNTAKONSERNI	7
4.	YHTEENVETO	7

1. LAUTAKUNNAN TOIMINTA

1.1. Kokoonpano

Kuntalain 121.1§:n mukaan kunnanvaltuusto asettaa tarkastuslautakunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin järjestämistä varten. Lautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla valtuutettuja.

Kunnanvaltuusto on kokouksessaan 23.8.2021 valinnut tarkastuslautakuntaan seuraavat jäsenet ja varajäsenet. Lisäksi kunnanvaltuusto on 18.3.2024 valinnut Juha Haaviston tilalle tarkastuslautakunnan varajäseneksi Veli Tuomisen.

Varsinainen jäsen		Henk.koht.varajäsen	
Nina Anttila (pj)	(5)	Kaisa Kokko	(0)
Juhana Tornikoski (vpj)	(4)	Juha Haavisto	(0)
		Veli Tuominen	(1)
Pirkko Tuomisto	(5)	Pirjo Koivukorpi	(0)
Pentti Ala-Luopa	(4)	Mikko Kivilahti	(1)

Suluissa on esitetty osallistumiskerrat kokouksiin. Kokouksia on ollut 5 kpl.

Tarkastuslautakunnan jäsenillä ei ole ollut ns. pysyviä esteellisyyksiä.

Arviointivuoden aikana ei ole noussut esille tarkastuslautakunnan jäsenten muita yksittäisiin asioihin liittyviä esteellisyyksiä, jotka olisivat vaikuttaneet tarkastuslautakunnan toimintaan.

1.2. Tehtävät, toiminnan tarkoitus sekä tavoitteet

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on KunL 121 §:n mukaan arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet sekä onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Tuloksellisuutta tarkastellaan laajasti toiminnan onnistuneisuutena, arvioiden miten hyvin kunta täyttää tehtävänsä asukkaiden palvelujen tuottajana.

Tarkastuslautakunta antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset. Arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä.

Hallitus antaa valtuustolle lausunnon toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta (KunL 121.5§).

1.3. Yhteys tilintarkastajaan

Kunnan tilintarkastajana on toiminut tilintarkastusyhteisö BDO Audiator Oy vastuullisena tilintarkastajanaan JHT Vesa Keso.

1.4. Toimintamuodot

Tarkastuslautakunta on käsitellyt kuntalain ja hallintosäännön edellyttämiä asioita tilivuodelta 2023 erikseen sovitun kokousaikataulun mukaisesti. Kokouksissa on saatu selvityksiä johtavien viranhaltijoiden toimesta kunnan toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumisesta, sekä toiminnan tuloksellisuudesta ja tarkoituksenmukaisuudesta.

Vuoden 2023 arvioinnissa on painotettu sivistyslautakunnan alaisesta toiminnasta lukiokoulutusta, kirjastopalveluita, kansalaisopistoa sekä hyvinvointi- ja kulttuuripalveluita. Kunnanhallituksen alaisesta toiminnasta on arvioinnin kohteena ollut kehittämis-, it- ja työllistämispalvelut.

Kunnanjohtaja on ollut kutsuttuna jokaiseen kokoukseen ja antanut kokouksissa toiminta- ja talouskatsauksen sekä esityslistalla pyydettyjä selvityksiä. Tämän lisäksi kokouksiin on kutsuttu viranhaltijoita/työntekijöitä kulloinkin käsiteltävän arviointiteeman mukaisesti.

Kunnanjohtajan lisäksi kokouksissa on ollut kuultavina hallintopäällikkö, lukion vt. rehtori, hyvinvointipäällikkö, sivistysjohtaja, kunnaninsinööri, kehittämis- ja kunnanhallituksen puheenjohtaja.

Kuultaville on kokouskutsun yhteydessä annettu kysymyksiä, joihin on pyydetty kirjallisia vastauksia. Arviointi on toteutettu suullisen kuulemisen ja kirjallisen aineiston perusteella.

Osana arviointityötä tarkastuslautakunta seuraa kunnan toimielinten ja johtavien viranhaltijoiden toimintaa. Lautakunta on sopinut keskinäisellä työnjaolla eri toimielinten hallinnon seuraamisesta. Seurannan avulla jäsenet keräävät tietoja palvelutoiminnan toimivuudesta ja tavoitteiden toteutumisen tilanteesta.

Lautakunnan jäsenten hallinnon seurantavastuu on ollut seuraava:

<u>Lautakunta</u>	<u>Tarkastuslautakunnan jäsen</u>
Kunnanhallitus	Kaikki
Sivistyslautakunta	Kaikki
Tekninen lautakunta	Kaikki

Edellä mainittujen lisäksi yhtenä arvioinnin toimintamuotona on erilaiset tutustumiskäynnit. Arviointivuoden 2023 aikana tarkastuslautakunta ei tehnyt tutustumiskäyntejä.

2. TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISEN SEKÄ TOIMINNAN TULOKSELLISUUDEN JA TARKOITUKSEN MUKAISUUDEN ARVIOINTI

2.1. Kunnanhallitus

Työllisyyspalvelut

Tarkastuslautakunnalle on selvitetty työllisyyspalveluiden tavoitteita ja niiden saavuttamista sekä työpaikkojen määrään liittyviä asioita.

Tarkastuslautakunnalle selvitettiin työttömyysasteen kehittymistä vuosina 2016-2023 sekä työllisyystilannetta Satakunnan eri kunnissa vuosina 2022 ja 2023. Heinäkuussa 2023 työttömiä työnhakijoita oli 114 henkilöä (102 henkilöä v 2022).

Tarkastuslautakunnalle selvitettiin myös työllistämispalveluihin liittyviä tavoitteita ja niiden saavuttamiseksi tehtyjä toimenpiteitä. Saadun selvityksen mukaan työpaikkaomavaraisuus on ollut noin 88 % vuonna 2020. Strategian tavoite on 94 % vuonna 2025.

Hallinnon kehittäminen

Tarkastuslautakunta keskustellut kokousten yhteydessä toimielinten tekemistä päätöksistä. Esille on tullut erilaisia hallintoon liittyviä puutteita.

Tarkastuslautakunta toteaa, että se on myös aikaisempina vuosina kehottanut kiinnittämään huomiota huolellisuuteen pöytäkirjojen laadinnassa ja julkaisemisessa sekä päätösten ei-julkisiksi tai salassa pidettäviksi julistamisen perusteluihin. Tarkastuslautakunta on kehottanut myös huolellisuuteen hallintosäännön määräysten noudattamisessa.

Tarkastuslautakunta kysyy, mitä konkreettisia toimenpiteitä kunnanhallitus aikoo tehdä hallinnon laatutason parantamiseksi?

2.2. Sivistyslautakunta

Kansalaisopisto

Tarkastuslautakunnalle on selvitetty kansalaisopiston toimintaan liittyviä asioita. Vuoden 2024 osalta todettiin, että kansalaisopiston valtion rahoitusosuus Merikarvian kunnalle vähenee vuonna 2024 noin 30 t€.

Saadun selvityksen mukaan kansalaisopiston opetustuntien määrä on ollut lv 2020-2021 (koronavuosi) 3 830 tuntia, lv 2021-2022 6 675 tuntia ja lv 2022-2023 6803 tuntia. Opiskelijamäärä on ollut vastaavina ajanjaksoina 2007, 2697 ja 2649 opiskelijaa. Opiskelijamäärässä on mukana sekä Siikaislaiset että Merikarviaiset osallistujat. Opiskelijamäärässä on mukana kurssikohtaiset osallistumiset eli sama henkilö voi olla mukana luvussa useampaan kertaan

Sivistysjohtajan antaman tiedon mukaan kansalaisopiston yksittäiset opettajat ovat keränneet opiskelijapalautteita ja yksittäiset opiskelijat ovat antaneet suoraan palautetta sivistysjohtajalle ja näiden palautteiden perusteella on tehty päivityksiä. Palautteen kerääminen ei ole systemaattista. **Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että johtamisen ja kehittämisen tueksi kerätään systemaattisesti asiakaspalautteita.**

Kirjastotoimi

Sivistysjohtaja on esitellyt tarkastuslautakunnalle kirjaston toimintaa. Saadun selvityksen mukaan kirjasto hankkii vuosittain tärkeimmät kirjalliset uutuudet lapsille ja aikuisille. Kirjastoon tulee noin 50 aikakauslehteä ja viisi sanomalehteä. Käytettävissä on lukusalitilat. Lainattavissa kokoelmissa on myös elokuvia ja musiikkitalenteita. Kirjaston kokoelmassa on noin 40 000 nimikettä. Omatoimikirjaston toimita on aloitettu kesällä 2023. Omatoimikirjastolla on voitu laajentaa kirjaston aukioloaikoja.

Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisen osalta todettiin, että tavoitteet toteutuivat hyvin. Taloudellisten tavoitteiden osalta todettiin, että määrärahojen käyttö on ollut 87,1 %.

Kirjaston fyysisten käyntien ja lainausten määrät ovat olleet kasvussa. Vuonna 2022 kirjastossa oli 22 333 fyysistä käyntiä ja 53 866 lainausta.

Toiminnan kehittämiseksi tuotiin esille ajatus, että kuntalaisille voisi olla tarjolla kirjaston tiloissa vaihtuvat näyttelyt. Tämä onnistuisi siten, että kirjaston arkisto siirrettäisiin museopalauton tilaan ja nykyinen arkistotila otettaisiin käyttöön näyttelytilaksi. Tarkastuslautakunnan saaman tiedon mukaan kehittäminen tapahtuu käytännössä erilaisten hankkeiden avulla.

Hyvinvointi- ja kulttuuritoimi

Hyvinvointipäällikkö on selvittänyt tarkastuslautakunnalle hyvinvointi- ja kulttuuritoimeen liittyviä asioita. Hyvinvointi- ja kulttuuritoimeen kuuluu liikuntapalvelut, nuorisotoimi, vanhuspalvelut ja kulttuuripalvelut sekä maahanmuuttoon liittyvät asiat.

Talousarvion toteutumisen osalta tarkastuslautakunnalle todettiin, että talousarvio on toteutunut suunnitelmallisesti. Toimintatuottojen toteutumista heikentää suomenmallin kerhotoiminnan takaisinperitty noin 28 t€ valtionavustus. Tarkastuslautakunta keskusteli avustuksen takaisinperinnästä ja avustuksen takaisinmaksamiseen liittyvästä kunnan päätöksenteosta.

Hyvinvointikoordinaattorin tehtäviin kuuluu myös alueellinen varautuminen. Tarkastuslautakunta keskusteli varautumiseen liittyvistä suunnitelmista.

Tarkastuslautakunnalle selvitettiin kotouttamisen ja maahanmuuton palveluihin liittyviä asioita. Kotouttamisohjelma on hyväksytty kunnanhallituksessa

9.10.2023. Saadun selvityksen mukaan 34 ukrainalaista on hakemassa tai saanut kotikuntaoikeuden Merikarvian kuntaan.

Kunnanhallituksen yhtenä tavoitteena on ollut kuntalaisten hyvinvoinnin ja yhteisöllisyyden edistäminen. Hallitus on toimintakertomuksessa esittänyt tämän tavoitteen toteuttamiseksi tehtyjä toimenpiteitä.

Tarkastuslautakunta toteaa, että terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen liittyvien tavoitteiden saavuttaminen edellyttää, että talousarviossa on esitetty tähän liittyviä tavoitteita ja että tilinpäätöksessä tai hyvinvointiraportilla on esitetty millä tavoin tavoitteisiin on päästy.

Varhaiskasvatus ja perusopetus

Tarkastuslautakunnalle on esitelty varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen toimintaan liittyviä asioita. Esillä oli mm. oppilas- ja henkilöstömäärätietoja.

Yläkoulun osalta tuotiin esille opettajien suuri vaihtuvuus. Tarkastuslautakunta keskusteli irtisanoutumisista ja kiinnittää huomiota siihen, että kunnassa ei ole yhtenäistä käytäntöä irtisanoutumisen ja siihen liittyvien asioiden dokumentoinniksi esim. haastattelun perusteella. **Tarkastuslautakunta suosittelee, että kunnanhallitus selvittää työntekijöiden irtisanoutumiseen liittyvän dokumentoinnin yhtenäistämisen tarpeellisuutta.**

2.3. Tekninen lautakunta

Tarkastuslautakunta katsoo, että teknisen lautakunnan toiminta on olennaisilta osin ollut valtuuston asettamien tavoitteiden mukaista.

Tarkastuslautakunta on teknisen lautakunnan alaisen toiminnan osalta kiinnittänyt huomiota mm. urakoiden vastaanottojen, loppuyhteenvetosten, lisätöiden hyväksynnän ym. ohjeistamiseen ja yhdenmukaiseen käytäntöön.

2.4. Koko kuntaa koskevat taloudelliset tavoitteet

Tilinpäätöksen mukaan toimintatuottojen talousarviototeutuma oli 101,7 %, toimintakulujen 104,8 %, verotulojen 106,3 % ja valtionosuuksien 99,6 %.

Tuloslaskelman osoittama vuosikate oli -714 767,48 € ja tilikauden alijäämä -2 086 745,71 € €. Talousarviossa vuosikate oli -573 670 € ja tilikauden alijäämä -1 902 434 €.

Investointimenot olivat yhteensä 2,6 M€. Investointien talousarviototeutuma oli 99,4 %.

Uusia luottotappioita (tilivuodelta 2022) on kirjattu kuluksi tuloslaskelmaan 31.12.2023 yhteensä 704 758,34 euroa.

3. KUNTAKONSERNI

Toimintakertomuksessa on tehty selkoa kuntakonserniin kuuluvista yhtiöistä. Tarkastuslautakunta katsoo, että toimintakertomuksessa voisi enemmän tulla esiin kuntakonsernin tavoitteita, niiden saavuttamiseksi tehtyjä toimenpiteitä ja niiden saavuttamista.

Kuntakonsernin tuloslaskelman osoittama alijäämä oli -2,1 M€ ja vuosikate poistoista -34,1 %. Konsernin lainat ja vuokravastuut olivat 1 197 €/ asukas. Laskennallinen lainanhoitokate oli -1,06 ja taseen kertynyt ylijäämä oli 1 158 €/asukas.

4. YHTEENVETO

Tarkastuslautakunta on suorittanut lakisääteisen arviointitehtävänsä ja jättää vuoden 2023 arviointikertomuksen kunnanvaltuuston käsiteltäväksi.

Merikarvialla 20.5.2024

Nina Anttila
puheenjohtaja

Veli Tuominen

Pirkko Tuomisto

Mikko Kivilahti